

De weg naar gezond financieel gedrag #2: krijg overzicht

Tips & Tricks van het Expertisecentrum Budget en Financieel Welzijn

Een belangrijke stap naar gezond financieel gedrag is weten hoeveel geld er binnenkomt en hoeveel er buitengaat.

Hoe begin je daaraan? We helpen je op weg met een stappenplan!

De eerste stap naar gezond financieel gedrag is het ordenen van administratie. Daarover kan je alles leren in #1: orden je administratie.

Stap 1: Wat komt er binnen?

Check in je betaalgeschiedenis welke inkomsten je per maand hebt. Negeer eenmalige inkomsten zoals de terugbetaling voor gezamenlijke etentjes, een terugbetaling door je werkgever voor gemaakte kosten, gekregen cadeaus enzovoort. Focus op je loon, wedde, uitkering, huurinkomsten, kinderbijslag (groeipakket), auteursrechten, dividend, rente, vergoeding voor arbeidsongeschiktheid, alimentatie of onderhoudsgeld, school- en studietoelagen, ... Krijg je die inkomsten elke maand of elk jaar? En gaat het dan om (ongeveer) hetzelfde bedrag?

Wellicht zijn er maanden waarin je meer inkomsten ontvangt, bijvoorbeeld als je de eindejaarspremie in november of december krijgt, je vakantiegeld in het voorjaar of bij een terugbetaling van de personenbelasting. Maar misschien zijn er ook maanden waarin je minder ontvangt, tijdens (langdurige) ziekte, jaarlijkse vakantie of onbetaald verlof. Tel deze inkomsten bij elkaar op en je kent jouw 'besteedbaar jaarinkomen'. Is dat meer of minder dan je dacht?

Als je dit jaarbedrag door twaalf deelt, heb je jouw gemiddeld maandinkomen. Maar laat je niet vangen, want dat betekent niet dat je dit bedrag ook elke maand op je rekening krijgt! In de praktijk is het daarom ook handig om per maand te weten welke inkomsten je mag verwachten. Houd dus goed voor jezelf bij welk maanbudget je ter beschikking hebt. De sporadische inkomsten zijn nuttig om grotere kosten op te vangen of vooruit te plannen.

Stap 2: Wat gaat er buiten?

De meeste bank-apps wijzen uitgaven toe aan overkoepelende uitgavecategorieën. Zo leer je snel waaraan je veel of weinig geld besteedt. In #1: *orden je administratie* ging je nadenken over je vaste en grote kosten. Deed je dat nog niet? Kijk dan in je bank-app naar je regelmatige én duurdere uitgaven.

Denk bijvoorbeeld aan je huishuur of lening, je energiekosten, de aankoop van lenzen of een bril, waterfactuur, kinderopvang, jaarlijks lidgeld voor de sportschool, auto-onderhoud, onroerende voorheffing, levering van mazout of propaangas aan huis en de jaarlijkse bijdrage voor je autoverzekering.

Kijk eerst naar alle duurdere niet-maandelijkse betalingen en tel alles wat je over een heel jaar betaalt samen. Dat totale bedrag deel je door twaalf. Zo weet je hoeveel je elke maand opzij moet zetten om je niet-maandelijkse kosten te betalen.

Daarna tel je de bedragen die je elke maand betaalt bij elkaar op. Dit zijn je maandelijkse vaste kosten. In het ideale geval betaal je deze kort nadat je loon wordt gestort zodat je dit geld niet voor andere dingen kan gebruiken. Kom je toch in de verleiding om dit te gebruiken? Je kan het ook tijdelijk op een spaarrekening zetten tot de rekening komt, of je kan aan de leverancier vragen om de factuurdatum op te schuiven in de richting van de datum waarop je loon wordt betaald.

Een krap budget of hoge maandelijkse kosten? Dan komen extra inkomsten zoals vakantiegeld, eindejaarspremie of een terugbetaling van de personenbelasting van pas om terugkerende of hogere uitgaven te bekostigen. Kom je er ook dan nog niet? In *#3: besparen* kijken we naar uitgaven waarop je kan besparen.

Stap 3: Ditch yoga, start saving!

Expect the unexpected...In een mensenleven worden we vaak geconfronteerd met ziekte, inkomensverlies en onzekerheid. Een spaarpotje kan helpen om deze tegenslagen het hoofd te bieden. Voorzie daarom ook een spaarpotje voor onverwachte kosten. Schat hoeveel geld je elke maand kan missen en sluis dit weg naar een spaarrekening, meteen nadat je loon werd gestort.

Een ruim budget of beperkte vaste kosten? Gelukzak, jouw spaarpotje kan sneller groeien dankzij jouw eenmalige inkomsten zoals je eindejaarspremie of vakantiegeld.

Heb je nog geen spaarbuffer of weinig financiële marge? Begin klein en hou vol. Als je elke maand 50 euro spaart, zijn dat er 600 per jaar! En als het je lukt om zes maanden lang van die 50 euro af te blijven, kan je jouw spaarbedrag misschien wel verhogen tot 60 euro. Evalueer je spaargedrag geregeld en scherp je doel eventueel aan. Over doelstellingen en goede voornemens lees je meer in *#4: goede voornemens!*

Hoe groot moet je spaarpotje zijn? Eerst een reality check: hoeveel je kan sparen, hangt af van je inkomen en vaste uitgaven. Ook belangrijk: wat wil je doen in de toekomst? Vlieg je volgend jaar naar Nieuw-Zeeland om die wereldreis te beginnen (fingers crossed!) of moet je binnenkort een (nieuwe) auto kopen? Dat bepaalt natuurlijk mee hoeveel je centen je nodig hebt. Als vuistregel wordt vaak aangeraden om (minstens) drie keer je vaste kosten opzij te hebben staan als noodbuffer. Vul dat noodfonds systematisch aan als je het geplunderd hebt. Maar hey, laat je niet ontmoedigen als je nog geen spaarcenten hebt! Iedereen is ooit met niets begonnen.

Stap 4: Houd je aan je budget to spend

Goed gewerkt! Nu weet je perfect hoeveel budget jij overhoudt om te spenderen. Met je bankapp, de Wakosta?-app, een budgetagenda of huishoudschriftje kan je in real time opvolgen waaraan jij centen besteedt en hoeveel budget er over is. Als je dit goed in de gaten houdt, leer je snel waaraan je (veel) geld uitgeeft en hoe stabiel je uitgavepatroon is.

Overzicht geeft controle! Als je je bewust bent van je budget to spend hoef je niet snel te checken of er genoeg geld op je rekening staat om je winkelkar te betalen in de supermarkt en is het gedaan met stiekem geld over te schrijven in het pashokje. En geloof ons, net die controle geeft meer vrijheid en rust.

Vuistregels voor een budget in balans:

- Weet welke inkomsten je op maand- en jaarbasis kan verwachten
- Reserveer vooraf een budget voor vaste, terugkerende en dure uitgaven
- Bouw een spaarpotje op
- Houd jezelf aan je opgelegde budget to spend en haal niet zomaar geld van je spaarrekening
- Wil je op papier een jaarplan maken? Download dit gratis op www.financieelredzaam.be/jaaroverzicht
- Je budget in balans is klaar!